

jugoslovenskih
nacionalistov

Letna naročnina znaša Din 40.—. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Šeleburgova ulica št. 3/I. Račun pri Poštni hranilnici št. 16.160. Rokopisov ne vračamo! Telefon št. 21-09.

Leto V.

V Ljubljani, dne 10. marca 1936.

Štev. 8.

Nove komplikacije

Iz izjave nemškega kancelarja Hitlerja je razvidno, da je napravil svojo ponudbo za spravo in prijateljstvo s Francijo pred debato o francosko-ruskem paktu v francoskem parlamentu. Ta njegova ponudba je pa bila objavljena potem, ko je bila pogodba v parlamentu že sprejeta. Le tako nam je tudi razumljiva odpoved lokarnske pogodbe in vojaška zasedba Porenja komaj par dni po tem, ko so časopisi objavili ponudbo Hitlerja Franciji.

Zanimivo je pogledati, kako gledajo na razvoj dogodkov Francozi sami. Iz njihovih časopisov zveni prilično sledeča sodb:

Ko se je ruski maršal Tuhačevski mudil za časa pogajanj o francosko-sovjetskem paktu v Parizu, je izustil sledeče važne besede: »Francozi, podvojite svoj vojni proračun in fabricirajte vojni material mesto, da si izmišljate novo modo.« Zanimivo so tudi izjave drugih ruskih državnikov glede sedanje zunanje politične situacije. Rusi zelo sumljivo pazijo na baltiške države. Zveze z njimi imajo sicer dobre, vendar pa ne bodo nikoli dopustili, da bi se v teh pokrajinah vgnezdil vpliv kake druge velesile. Znano je, da bi rada semkaj instalirala predvsem Nemčija svoje ljudi in denar. Rusi bodo skušali to vsekakor preprečiti, pa bilo tudi z vojnim konfliktom.

Vzmirljiva je postala situacija za Rusijo tedaj, ko je Hitler 16. marca 1935 uvedel v Nemčiji splošno vojaško dolžnost. Nova vojaška Nemčija seza s prsti svoje leve roke do Finske. Pravijo, da je finska armada Nemcem celo na razpolago. Finski aktivisti si lastijo vso severno rusko zemljo do Urala. Baltiške države — Estonija, Letonija in Litvanija so se grupirale v nek poseben sporazum. V marecu 1935 jih je povabil šef poljskega generalnega štaba general Gonsiorowski, naj se oklenejo ne samo Poljske, temveč tudi Nemčije.

Znano je paradoksalno prijateljstvo, ki ga je navezala Poljska z Nemčijo že pred 2 letoma. Rusi trde, da izvira to prijateljstvo iz dejstva, da Pilsudski ni nikoli reflektiral na koridor pri Gdansk, niti na Gornjo Šlezijo in da so samo zavezniki prisilili Poljsko, da je sprejela te ostanke Nemčije. Poljska bi raje kolonizirala Ukrajino in prepustila severovzhod Nemčiji, če bi bila Rusija slučajno napadena od Japonske.

Tako vzemirljiva je torej situacija za Rusijo. Zato pa je tudi prišlo do francosko-ruskega pakta. Rusija videč, da je okoli in okoli obdana od neprijateljev in ko je opazila mrzlično oboroževanje v Nemčiji, se je naslonila na Francijo. Recimo, da bi se vnel vojni požar na severovzhodu Evrope. Kaj bi se zgodilo? Rusija bi bila napadena na več frontah. Njena armada bi takoj pohitela na zapad in prešla v ofenzivo. Često se misli, da je Rusija v defenzivi neranjljiva. Če bi z ofenzivo ne uspela, naj bi se umikala, pri čemer bi imela dva nepremagljiva zaveznika — prostor in zimo. Toda za Rusijo je vojna v defenzivi že izgubljena vojna. Za unik nima dovolj komunikacijskih sredstev, dalje je treba upoštevati moderne napade iz zraka in končno bi ji gospodarski in politični pogoji ne dovoljevali, da bi se zadrževala dolgo časa v defenzivi. Zato Stalin, Molotov in Litvinov vedno poudarjajo, da so si ustvarili armado, sposobno predvsem za ofenzivo z modernimi napadalnimi orožjem. In končno preveča rusko armado fanatizem, ki je objel ves ruski narod. Narod in vojska nista dvojno, temveč eno. Narod in vojsko preveča ista strast, obdržati to, kar si je s krvavo revolucijo priboril.

V Evropi sta si danes največja sovražnika Rusija in Nemčija. V obeh državah gre gospodarjem za biti in nebiti. Zato vojaška zasedba Porenja po nemški vojski ne vzemirja preveč Francozov. Njihov pakt z Rusijo je tej novi Hitlerjevi gesti najboljši protiutež.

Iz vsega tega je razvidno, da so se Francozi v sedanjem trenutku z vso silo oklenili svojih diplomatskih zunanje-političnih uspehov, ki jim jih nudi francosko-ruski pakt. Gotovo pa je, da so pri tem računali z vso sigurnostjo tudi na Anglijo, ki je temu paktu tako rekoč bila za botro, če tudi bolj na skrivnem. Toda iz poslednjih izjav angleškega zunanjega ministra Edena v angleški spodnji zbornici je o kakšnem odločnem nastopu Anglije napram Nemčiji prav malo ali nič govoriti. Njegova skrajna rezerviranost je tembolj razumljiva, ako vpoštevamo glasove ogromno večine angleških listov, ki komentirajo te izjave in iz katerih je razvidno, da angleški narod niti od daleč ne misli na kakršnekoli konsekvence, ki bi jih sicer po mrtvi črki zakona Društva narodov morala izvajati tudi Anglija. Danes je gotovo, da Anglija v vojaški zasedbi Porenja ne vidi direktnega ogrožanja Francije, s čemer je tudi rečeno, da ne misli na represalije napram Nemčiji, kot bi to želela Francija.

STANDARD

in Nemčija že praktične dokaze edine pravilnosti tega postopanja, smo pri nas še vedno pasivni, tiščimo svoje glave v pesek in poslušamo odločilne faktorje, ko propovedujejo, da še ne bo boljše, da stojimo še pred ravno tako težkimi ali še težjimi časi in da je treba pač potrpeti in počakati.

Narod mora biti celota, sicer je le skupina ljudi, ki so se slučajno znašli pod eno streho, pa nimajo drugega namena kot zapustiti čimprej to streho in iti svojo pot. Pojem celote zahteva predvsem čut in zavest skupnosti in medsebojne povezanosti. Žalost in veselje, sreča in trpljenje, vse to mora odjekniti v srcu vsakega posameznika člana te celote. Vsled tega je popolnoma nemogoče, da bi smeli posamezniki v izobilju živeti in uživati tedaj, ko drugi gladujejo in trpe pomanjkanje.

„POHOD“ živi samo od naročnine!

Kupujte domače blago!

I. C.

Špijoni in tihotapci

»Jugoslovenski Lloyd«, ki izhaja v Zagrebu, prinaša ta članek s podpisom svojega urednika dr. Ivana Malinara, predsednika Oblasnega odbora Narodne Obrane za savsko banovino, ki ga priobčujemo v dopolnitev našega stalščica napram tujcem sumljivega porekla v naši državi.

V Zagrebu, Beogradu in drugih naših mestih živi večje število tujcev, ki v družabnem in gospodarskem življenju zavzemajo vidne položaje kljub temu, da so v svoji preteklosti, sedanjosti, delu in kulturi in poreklu zelo sumljivi. Nekateri izmed njih so obogateli pri nas na misterioznem načinu in sedaj dokazujejo pravilnost našega narodnega izreka: denar je sveta vladar. Drugi zopet ne opravljajo nikakršnega posla in žive, rekli bi, »od zraka«, pa zopet na misterioznem način pridejo do denarja. Ti sumljivi tipi uspejo čestokrat — seveda s pomočjo domačinov — da si osvoje pozicije v naših tkzv. »najboljših krogih«, ker tu najlažje prikrijejo ne samo svoje postolovske, temveč tudi kriminalno delo. Pošteni nacionalisti morajo danes bežati od tkzv. visokih krogov in klubov, ker ne žele, da pridejo v stik s temi sumljivimi tujci, ki v njih igrajo vodilno vlogo — dokler prej ali slej ne pride do javnega škandala. Poleg tega se mora studiti poštenemu nacionalistu, ko gleda kako se brati z njim naša domača gospoda, ki bi — kljub svojim omejenim dohodkom — že po svojem imenu, položaju, kulturi in nacionalni dolžnosti morala malo bolje paziti s kom se družijo. Zlastno je, da se danes v javnosti vse bolj uporablja izrek: »Povej mi s kom se družiš — pa ti povem kakšen si« na naslov ljudi, ki so dolžni, da vsakdo računa o svoji avtoriteti in ki nikdar ne bi smeli dopustiti, da si katerikoli sumljivi tip dela reklamo in trguje z njihovim prijateljskim imenom.

Pa dovolj o tem! Poglejmo, kaj delajo ti sumljivi tujci. Par primerov bo najbolje osvetlilo njihovo delo.

Pred kratkim so vsi naši časopisi priobčili sledečo vest:

»Vsled zločina špijonaže v korist neke tuje države je obsojen pri sodišču za zaščito države v Beogradu Mayersheim Ivan, sin Viktorja, čehoslovaški državljani, zastopnik tovarne »Auto-Union« v Zagrebu, na 15 let robije in trajno izgubo častnih pravic.«

In ta mladi Mayersheim ali Mayersheimb je bil tik do aretacije eden izmed »levov« v zagrebških »visokih« krogih, a posebno pri damah, ki smatrajo da ima danes človek vrednost šele takrat, ko ima svoj avto, kot so imele nekoč v fevdalni dobi mnenje o baronih.

Kmalu po obsodbi Mayersheima je bil obsojen radi špijonaže na 10 let robije neki avstrijski državljani Moriz Spitzer iz Grada, ki je v Zagrebu med drugim trgoval tudi z

antikvaričnimi predmeti, ki jih morejo kupovati zopet samo oni iz tkzv. visoke družbe.

Malo pozneje so poročali časopisi, da je bila prijeta v Mariboru princesa Isabella Windischgrätz, ki je sicer v sorodstvu s Habsburžani, ko je hotela

utihotapiti preko meje italijansko valuto! Ti Windischgrätzji se posebno odlikujejo! Eden od budimpeštanskih Windischgrätzjev je falsificiral in utihotapljal falsificirane francoske bankovce, ta princesa je zopet pokazala talent za »diskretno« utihotapljanje. Tudi Habsburžani so se hoteli utihotapiti na avstrijski in madžarski prestol, da jih od tam taki ter njim slični principi in princeze pretihotapijo dalje po »Zedinjenih državah srednje Evrope«. Kakor se vidi je treba posvetiti posebno pozornost tem visokim aristokratskim falsifikatorjem in tihotapcem, ker so oni tem nevarnejši, ker je njihova diskretnost še posebno zajamčena s častjo.

Dne 11. februarja t. l. je priobčila »Politika« pod naslovom »Sojenje človeku, ki si je v Beogradu pridobil hišo in avtomobil, a sedaj nima več hiše, avtomobil pa je zastavil sledeče:

»Sodnik poedinec, g. Djoković razpravlja zelo zamršene poslovne odnose med dvema čehoslovaškima tovarnoma (Jan Hezih in sin a. d. iz Usti na Orlici in Wiese, ki pripadajo istemu koncernu) in Harija Weinerja. Hari Weiner je rojen na Dunaju, je čehoslovaški državljani in živi v Beogradu. Preden je prišel v Beograd, se je boril Hari Weiner v francoski tujski legiji v Maroku. Gotovo je imel svoje razloge, ko je odšel v legijo, v katero odhajajo le ljudje, ki jih gonijo zakoni ali njihova vest. Ko se je preselil v Beograd, je bil s svojim očetom zastopnik zgoraj omenjenih tovarn.

Vsled deviznih in valutnih omejitev so ugotovile firme, da je najboljši način, če se denar, ki so ga zaslužile pri nas za blago, pretihotapi preko meje.

Stari Weiner je v samo enem primeru pod telovnikom prenesel 1 milijon dinarjev. Pozneje so tihotapili drugi. Pri tem postu so pomagali celo nekateri člani Rotary kluba. O vsem tem obstoje podatki v ministrstvu finance, ki je tudi firmo kaznovalo z visoko globo, ko se je odkrilo tihotapstvo.

Ako bi si ogledali pred odkritjem tega tihotapstva Harija Weinerja, nekdanjega legionarja, videli bi, da ima lepo hišo, cvetočo trgovino in da se vozi s svojim avtomobilom.

Po odkritju tihotapstva njegove tvrdke tožijo Harija Weinerja za utajo preko 2 milijona dinarjev. Naenkrat Hari Weiner nima več hiše, postal je siromak, avtomobil je zastavil. On ne razume naš jezik in tolmač g. Beleslin prevaja njegove izpovedi, ki jih daje v nemškem jeziku.

Hari Weiner trdi, da je ta dva milijona poslal tovarni. Ali pa jih je pretihotapil njegovo oče.

Tudi ena izmed besed, ki je postala splošno znana prav za prav šele z nastopom one gospodarske krize, ki je prevrgla in zrušila celokupni dotedanji sistem zasebnega in državnega gospodarstva ter postavila človeštvo pred popolnoma nov, z vedno menjajočimi se neznankami nasičen položaj. Čim se je ta kriza pojavila, takoj so jo začutili predstavniki najnižjih slojev, ki so bili s strani gospodujočih in vladajočih prvi pritegnjeni k zdravljenju krize. Gospodarstvo je v stiski, gospodarstvo ne more več toliko proizvajati, ker proizvodi ne najdejo kupca, zato ni drugega izhoda kot ali odpustiti del delavstva ali pa delavstvo sicer obdržati v službi, pa mu znižati plače v toliki meri, da bo znižanje proizvodnih stroškov izenačilo odpadli dobiček. In začel se je ples, ki ga lahko označimo kot smrtni ples ne le za ubogega delavca in nastavljenca ter njegovo družino, marveč za celokupno pridobitno življenje, s tem pa tudi za celokupno socialno in kulturno stanje naroda in države. In v tem smrtnem plesu je postala moderna tudi beseda standard kot izraz zahteve, da mora biti vsakemu dostojnemu človeku omogočeno delo s tolikim zaslužkom, da bo mogel kriti ne le to, kar brezpogojno potrebuje za vzdrževanje golega življenja, marveč tudi to, kar mu je potrebno za normalno in stanu primerno umstveno in duševno izživiljanje.

Ogromno je bilo načrtov, mnogo tudi poskusov za rešitev krize, Italija in Nemčija, zlasti pa USA, nam nudijo najlepši primer takih sistematično izvajanih poskusov. Vsak tak poskus izhaja iz temeljnih smernic, da je vsak delasposoben človek ne le dolžan delati, marveč ima tudi pravico do dela in da mora biti to njegovo delo plačano tako, da tvori tak član delavne družbe aktivno postavko v državnem in narodnem življenju. O pravilnosti teh smernic ne more biti dvoma, kajti vsaka država sloni predvsem na ramah malega človeka in uprtašča država samo sebe, če ne skrbi dovolj in pravilno za solidnost tega svojega temelja. Kako naj prenaša bremena, ki mu jih nalaga in mora nalogati pripadnost k narodu in državi, mali človek, ki je popolnoma izčrpan in kate-remu so proti lastni volji vzete možnosti normalnega vzdrževanja onih svojih telesnih in duševnih sil, ki jih troši pri prenašanju teh bremen. Slej ali prej se bo moral tak revež zrušiti, slej ali prej se bodo pokazale v tem temelju vrzeli, slej ali prej morajo postati te vrzeli take obširne, da jih ne bo mogoče več izpolniti. In s tem trenutkom se mora zrušiti celokupna stavba. Lahko so stanovanja v višjih nadstropjih stavbe še tako lepo opremljena, lahko so zidovi stavbe nad temeljem še tako solidno zidani, čim odlove temelji, se zruši vsa stavba in bodo tudi stanovalci višjih nadstropij z vsem svojim bogastvom pokopani pod ruševinami stavbe. Iz tega sledi, da ni in ne more biti nobenega normalnega človeka, ki ne bi bil, pa naj bo še tako bogat, v svojem lastnem življenjskem interesu primoran baviti se z vsemi onimi vprašanji, ki uničujejo danes našega malega človeka, so ga uničile kot največjo aktivno postavko vsakega narodnega in državnega gospodarstva ter ga spremenila proti njegovi volji v največjo pasivno postavko.

Kako se je delalo pri nas in kako se še dela, o tem ni treba mnogo pisati. Na prstih ene roke se lahko preštejejo podjetja, ki se zavedajo, da morejo črpati delavno moč in delavno voljo le iz onega delavca in nastavljenca, kateremu predstavlja delo zadosten vir dohodkov, potrebnih za dostojno vzdrževanje in napredovanje njega samega in njegove družine. Malo je teh podjetij, toda vsa ta podjetja cveto in ne čutijo niti volje niti potrebe po znižanju plač ali po znižanju števila svojih nastavljenecov. Ogromna večina ostalih podjetij pa postopa obratno in si izpodreza s tem sama svojo eksistenco. Vsaka redukcija oseba, vsaka redukcija plač zniža oni kader konzumentov, ki se rekrutira z 99 % ravno iz vrst malega človeka. Dočim opazamo povsod druge stremiljenje zvišati delavcu in nastavljenju njegove prejemke in nam nudita vsaj dve državi, to sta USA

Današnja številka »Pohoda« se je zamudila iz razlogov, za katere uprava in uredništvo ne odgovarjata!

niso storile, je naravnost porazno. S tem pač samo znova in znova dokazujemo svojo »kulturo«, s katero se vedno ponasamo in ki nam ob vsaki priliki leži na jeziku. Ali naj res postavimo trditev, da naša univerza ne zasluži tako pomosnega naslova, kakor ji je bil dan v častnem naslovu — univerza kralja Aleksandra I. v Ljubljani?

POTREBNA OKROZNICA

Dne 22. II. 1936 je razposlala kraljevska banska uprava sledečo okroznico:

»V naredbi ministrstva prosvete O. N. br. 87.082 z dne 25. novembra 1930 ter v nadaljnjih zadevnih odredbah in odlokih ministrstva prosvete in kraljevske banske uprave je zapodeno tudi naročilo o poročanju glede udeleževanja učiteljstva pri Sokolu kraljevine.

To naročilo ostaja v polnem obsegu v veljavi z nastopno izpremembo, odnosno nastopnim dopolnilom:

1. Poročila o udeleževanju učiteljstva v S. K. J. naj se dostavljajo kraljevski banski upravi samo ob zaključku vsakega šolskega leta najkasneje do 15. avgusta. Poročila naj ne vsebujejo samo navedb v številkah, marveč naj se v njih poda kratka obrazložitev, da bo razvidno dejansko stanje sokolskega gibanja med učiteljstvom in šolsko mladino v srezu. Navede naj se tudi v kakšnem obsegu in s kakšnimi uspehi vrši učiteljstvo sokolsko propagando med šolsko mladino.

2. Poročila, ki morajo biti točna in objektivna, naj se dopolnijo s številčnimi podatki o udeleževanju šolobvezne mladine pri SKJ (velja seveda za kraje, kjer obstaja sokolska društva, čete ali odseki).

Kot doslej, bodi učiteljstvo tudi naprej zvest, iskren, nesebičen pobornik in propagator vzvišene sokolske ideje med našo mladino in ujedinenjem jugoslovenskim narodom.

Kraljevska banska uprava je s tem ponovno dokazala, kako globoko pojmuje vzgojni pomen viteške organizacije Sokola kraljevine Jugoslavije med našo mladino. Želimo, da se učiteljstvo v polni meri odzove temu pozivu in zastavi vse svoje moči v popoln uspeh in zmago sokolske ideje in naj se ne pusti begati od raznih elementov, ki za to niso pristojni.

SKROMNA ZELJA

V naši upravi še vedno nismo mogli priti do smotrenega dela. Še vedno se dogajajo slučaj, ki se izdajajo navodila podrejenim, pa se znova preključujejo, ko je delo že v polnem teku. Tako postopanje ni samo nepotrebna izguba dragocenega časa, temveč predvsem škoda po nepotrebnem avtoritetu nadrejenih oblasti. Zgodi se celo, da se preključujejo navodila, ki so z obstoječimi zakoni povsem samo po sebi ujemna in to brez zadostnega pojasnila. V takih slučajih je tembolj razumljivo, ako se vedno bolj izboljša vera nele v oblasti, ki izdajajo ta navodila, temveč tudi v obstoječe zakone in s temi zakoni v zvezi obstoječe predpise.

Cas je že, da se tako poslovanje enkrat prepreči.

KULTURNI SPOMINKI...

Včasih se kaj radi potrkamo na svoja kulturna prisa in ugotavljamo, koliko zgodovinskih spominkov imamo in kakšno kulturno vrednost predstavljajo, imamo pa tudi najrazličnejše kulturne spominke, ki nam vzbujajo kar skomine po tistih lepih časih, v katerih so ti spominki nastali in iz katerih smo jih kot »kulturno dediščino prevzeli tudi mi, ki pač radi ob vsaki priliki sprejememo vse, kar je kulturnega. Nič zato, če nas ti spominki spominjajo na našo lepo preteklost za časa rajne matere Avstroogrske, ki ji Bog daj večni mir in pokoj, da je le nekaj zgodovinskega, pa čeprav tega ne vlademo v muzej, ampak pustimo, da se na takih kulturnih zgodovinskih spominkih napesejo željne oči vseh, ki hrepene po »visoki kulturi«, ki je pač daleč od naše balkanske.

Ce te namreč iz središča mesta zanese pot ob naši lepo regulirani Ljubljani, ki dela v tem oziru konkurenco vsem ostalim mestom, torej, če greš po njenem levem bregu po Sv. Petra nasipu, te tvoje po izprehodu hrepeneče noge kmalu zanesejo pred obličje veličastne, stare zgradbe, ki že na zunaj priča o svoji hvalevredni častitljivosti. Že od daleč o pozdravita izpod njene strehe visoko na zidu pritirjena črnožolta grenadirja, ki stražita starinsko stolpno uro, pričo starodavne naše preteklosti. Sicer stara, po času razjedena zgradba in zarjavela stolpna ura že sama po sebi kaže na lepo preteklost, ki jo je doživelo staro vojaško poslopje, a kar te posebno lepo pozdravi že iz daljave, so velika, lesena vežna vrata, ki te s svojo črnožolto prepletkano zunanostjo kar očarajo in ti jemljejo vid. Ob teh lepih črnožolthih prestrojih se ti kar vzdigne srce, saj moraš nujno pomisliti ob tej lepoti na mило našo rajno Avstrijo, ki nas je tolikokrat opajala s temi prelepimi, vabečimi barvami. Spomniš se prevzvišenega rajnega Franca Jožefa, ki je bil nam tako naklonjen, da je dal vežna vrata te starodavne vojašnice tako lepo prebarvati, da vzbujajo v vsakem popotniku, ki poroma mimo njih, nekakšno notranje zadovoljstvo in vžičenost...

To je eden izmed tistih naših prečastitljivih spominkov, za katere naša občina seveda ne čuti potrebe, da bi jih odpravila. V vseh 18 letih od našega osvobođenja in ujedinenja se ni našlo nihče, ki bi z ljubljaničnim blatom blagoslovil te lepe barve na vežnih vratih starodavne Šentpeterske vojašnice. Kaj šele, da bi se našel pleskar in s svojim čopičem potegnili preko njih ter jih tako zavarovali z njihovo častitljivostjo in preteklostjo vred pred deževnimi nalivi naših časov, ki tem vratom od časa do časa divje zapluskajo

v obraz, čeprav bi bil njihov pljuska koristen tudi za obraze vseh tistih, ki ne vidijo na svojem čelu te velike, velike sramote!

AGENT — PROVOKATER

Izmeček človeške družbe, bitje, ki bi se v normalnih prilikah že davno moralo prostovoljno zariti v zemljo, stvor, ki ga po gotovih zunanjih znakih moramo še vedno uvrstiti med ljudi, a ga imenujemo človek le s studom in notranjim odporom, ki pri tem ustvarja strahoten občutek lastnega ponižanja. Tak stvor je agent-provokater, ki ga danes srečavaš povsod in ob vsaki priliki, ter na vsakem mestu. Te propalice — včasih v elegantni obleki, drugič zamazane, povaljane kot poslednja predmestna vlačuga po zunanjih znakih, a mnogo — mnogo bolj propadel in gnil v svoji notranjosti, postaja po vogalih, sedi v kavarni in straši po nočnih lokalih. Njegove izmognane oči in izžeta maska ti reži nasproti iz vsakega kota, nikjer ne najdeš tal, ki bi bila prevroča temu nestvoru. Prokletstvo Kajna ga ne preganja in Judeževi srebrniki mu omogočajo vselej in povsod, da se drži kot senca nič hudega slutečih, prisluškuje, ter kuje svoj dnevni zaslužek iz odlomkov prisluškovanih razgovorov.

Ako je nepojmljiv ta pojav kot tak, tembolj je nepojmljivo dejstvo, da najdejo taki kreteni prostor v družbi ljudi, katerim bi prisodil vsaj v trenutkih njihove pijanosti oni pogum, ki ga običajno ima naš človek, ali pa v treznem stanju strah, ki bi ga moral imeti zdrav človek pred gobavcem. Toda temu ni tako! V Ljubljani živi tako sluzasto brezdušno bitje, o katerem ve poslednje dete v našem mestu, da je bilo svoječasno v plačani službi italijanskega konzulata, večkratni defraudant, tat, notorični alkoholik in moralna propalica v vsakem pogledu in na vsakem sploh dosegljivem polju, a vendar ta gobavec hodi okoli v družbi ljudi, ki zavzemajo javne položaje, pičanje z njimi v nočnih lokalih do ranega jutra, poseda po najboljših kavarnah in restavracijah — čeprav je bil izgnan mogoče baš prejšnjo noč kot garjev pes iz istega lokala.

In zgodilo se je, da si je natakar, ki je moral opraviti ta nevaležni posel, z globokim gnusom pral roke po opravljenem delu istočasno, ko je ta degeneriranec prisedel v drugem lokalu k družbi vidnih oseb — brez kakršnegakoli protesta z njihove strani!

Vse v znamenju časa!

NAŠ ZIMSKI PONOS

Dne 15. t. m. se vrše velike skakalne tekme na naši največji skakalnici v Planici in največji skakalnici na svetu. Že lansko leto je ta skakalnica vzbudila ogromno zanimanje po celem svetu, vzbudila mnogo občudovanja in tudi mnogo zavisti. Nastale so tudi gotove ovire glede priznanja kvalifikacije skakalnice s strani FIS. Te ovire so letos odstranjene in skakalnica je priznana. Danes lahko rečemo, da so lanske uspehi, doseženi v Planici, bili tolikšni, da ni mogoče govoriti v svetu o zimskem sportu ne da bi se vpoštevala ta naša skakalnica in z njo v zvezi Jugoslavija.

»Udruženje smučarjev Planica«, ki je prevzelo izgraditev in popravitve te skakalnice, je doslej potrošilo za ta dela čez 400.000 dinarjev. Okoli 300.000 Din od celokupne vsote je ostalo v Planici in lahko trdimo, da je do danes to največje javno delo v dravski banovini, ki jih v tej težki gospodarski krizi tako silno pogrešamo. Zavedati pa se moramo, da skakalnica v Planici in uspehi Planice niso omejeni le na Planico samo, temveč bodo prinesli materijalni uspeh celi naši Gorenjski, kjer postaja tujski promet eden najvažnejših gospodarskih činiteljev in bo v bodoče igral gotovo še vidnejšo vlogo. Iz tega razloga je dolžnost vsakogar, da spremlja vsa ta dela in priprave, kakor tudi tekme same v Planici z največjo pozornostjo. Predvsem pa bi bila to dolžnost našega dnevnega časopisja, ki je gotovo doslej še vse premalo posvetilo svojo pozornost Planici.

IGRALNI APARATI

V zadnjem času so se pojavili v raznih kavarnah in gostilnah v Ljubljani igralni aparati. Če vržeš v aparat dinar in ga spraviš v tek, pa pritisneš na prave gumbce, lahko dobiš za en dinar 2—, 4—, 20—, največ pa Din 32—. Okoli teh aparatov se drenjajo ljudje, seveda samo predstavniki nižjih slojev. Delavci, nižji javni in zasebni nameščenci itd. mečejo v te aparate svoje zadnje dinarje, ko jim dinarjev zmanjka, si jih skušajo sposoditi in poznano slučaj, da je ubog delavec zmetel v tak aparat na en večer Din 120—! Čegavi so ti aparati?

Dobili smo informacijo, da so ti aparati last neke tovarne v Zagredu, zastopstvo pa ima menda neko v Drezdenu. Če je naša informacija pravilna, ima del dobička iz teh aparatov Jadranska straža, nekaj dobi lastnik dotične kavarne, ozir. gostilne, večino pa dobi seveda tovarna.

Principijelno smo proti vsem igram, ki spekulirajo na ono iskanje sreče, ki je vsakemu človeku prirojeno. Proti takim aparatom bi bili tudi v primeru, če bi ves dobiček pripadel katerikoli naši nacionalni organizaciji, kajti ves ta dobiček ne bi bil v stanu popraviti moralne škode, predvsem pa izbrisati vse one solze in vse one kletve, ki jih po iztreženju pretakajo oz. izgovarjajo one žrtve, ki so zaigrale zadnji svoj dinar, ki je bil morda celo sposoben. Ker pa vemo, da dobiva večji del dobička inozemska tovarna in je nacionalna organizacija udeležena morda s ca. 30%, izjavljamo, da je treba igro s temi aparati čimprej zabraniti. Kot nacionalisti izjavljamo, da taki dinarji ne bodo prinesli blagoslova in da zlasti jugoslovenski ideji ne bodo koristili.

ŽALOSTNO ALI RESNIČNO

Zadnje čase se govori, da ustanavljajo nekateri gospodje za Kočevje neko posebno narodnoobrambno organizacijo, baje Slovensko ali pa Kočevsko Stražo. Pravila so menda že predložena pristojni oblasti radi odobritve. Čeprav ne dvomimo o dobrem namenu onih, ki vodijo to akcijo, smo pa že vnaprej prepričani, da akcija ne bo rodila posebnih uspehov. Kočevski Slovenci bodo mogli zboljšati svoj položaj le tedaj, če bodo nastopali v vseh nacionalnih, kulturnih in gospodarskih vprašanjih kompaktno in brez vsake ločitve po političnem prepričanju in svetovnem nazoru. Vsako ločeno delo je že vnaprej obsojeno na neuspeh, sile posameznih drobcev so premajhne, da bi strle oni strašni obroč, katerega je skoval okoli kočevskega slovenstva v gospodarskem oziru tako močni in nacionalno tako zavedni kočevski Nemci. Do čim se Nemci med seboj prav nič ne ločijo in so popolnoma edini, kadar gre za nastop proti slovenskim domačinom, stoji Slovenci še vedno razcepljeni in potegnjeni raje z Nemcem, kot bi se združili v skupno akcijo s slovenskim političnim nasprotnikom. Vse dose-danje žalostne skušnje še niso izmodrile gotovih ljudi, ki pač ne morejo iz svojih starih kož.

TALMUD

Na drugem mestu priobčujemo pod naslovom: »Špijoni in tihotapeci« zopet par slučajev strahotnega izrabljanja našega gostoljubja po tujcih Židih. Kakor nasička in njej slične afere, ki se v naši zemlji vrste takorekoč po programu, tudi ti slučajji kažejo neverjetno preziranje vseh naših zakonov s strani tujcev Židov. In vendar se ne smemo čuditi tem židovskim sinovom. Saj oni žive in delajo le po svojih zakonih. In kaj pravijo ti zakoni:

»Žid ne sme živeti po državnih zakonih Nežidov. Spoštovati mora zakone Židov, ker sicer bi bili ti zakoni nepotrebni.« (Košen Hamišpat 368, 11.)

»Ako ne moreš zlomiti ponosa Nežida s tem, da ga povabiš na gostijo, zlomi ga s podkupnino.« (Rabi Ehija, talmud — Skulhan — anruh).

»Židu je prepovedano ogoljufati svojega brata. Nežida ogoljufati pa je dovoljeno.« (Košen Hamišpat 227, 1 in 26.)

Vsem onim, ki žele imeti kakršnekoli poslovne zveze z Židi, svetujemo, naj to temeljito premislijo. Naj se ne varajo s tem, da so to pisani zakoni Židov, ki danes že dolgo niso več v rabi. Naj si ogledajo prospekte privatnih židovskih učiteljskih šolom celega sveta in naši bodo v njih na prvem mestu: pouk: v talmudu.

ALI SE NE BO KONČA?

V nebroj dopisih smo že žigosali nevdružne razmere, v katerih morajo živeti oni nesrečni Slovenci, katerim je bila božja milost tako naklonjena, da smejo živeti med kočevskimi Nemci. Kakšne so razmere celo v cerkvi, kaže najlepše sledeči primer, ki se je pripetil v l. 1936 po rojstvu Gospodovem.

Slovenski šolarji na osnovni šoli v Stari cerkvi pri Kočevju so dobili od svojega kateheta listke za velikonočno izpoved. Ti listki imajo sledečo tiskano vsebino:

Osterausfrage-Zettel für Mitterdorf 1936. Wer seine Missetaten verheimlicht, dem wird's nicht wohlhergehen; wer sie aber bekennt und unterlässt, der wird Barmherzigkeit erlangen.

Heil. Schrift.

Vsi oni, ki odgovarjajo ne samo za versko, marveč tudi za nacionalno vzgojo naše slovenske mladine v kočevskem otoku, naj vedo, da so ti mladi slovenski šolarji dokazali svojo nacionalno zavest in z ogorčenjem zmetali proč spovedne listke z gorenjimi besedilom. Šolski otroci so se s tem dejansko uprli šolski disciplini in gotovo se bo našel kak pedagog, ki bi jih hotel klicati vsled tega na odgovornost. Vprašamo pa, kdo je temu kriv? Ali morda otroci, ki se zavedajo, da so jih rodile in dojile slovenske matere? Ali morda otroci, ki imajo v Jugoslaviji ustavno zajamčeno pravico, da se vzgajajo v šoli in cerkvi izključno v državnem, t. j. srbohrvatskem oz. slovenskem jeziku, pa jim predstavniki šole in cerkve, torej predstavniki posvetne in cerkvene oblasti jemljejo te pravice na tako izzivalen in protizakonit način? Prav gotovo ne! Odgovornost za to niso samo oni lokalni faktorji, ki izživljajo svojo nemško zagrizenost nad našimi, slovenskimi otroci, marveč tudi in predvsem oni nadrejeni organi, zlasti cerkveni, ki so bili že tolikokrat opozorjeni na nevdružne razmere, pa ne ukrenejo ničesar. Izjavljamo, da se primer Stare cerkve pri Kočevju ne bo več ponovil, kajti naposled deca vendarle ni last cerkve in šole, marveč v prvi vrsti tvorijo, t. j. naroda. Narod pa ni vreden, da živi, če nima samozvesti in ponosa in če te svoje samozvesti in tega svojega ponosa ne zna uveljaviti povsod in proti vsakomur.

RESEN NAČRT

Dosedaj tečejo vse vode iz Dravske banovine proti vzhodu in ni še nikomur prišlo na misel, da bi se ta po naravi dani tok spremenil. Zadnje čase pa prihajajo iz vzhoda glasovi, da prinašajo reke iz Slovenačke preveč naplavin, ki se usedajo ne le ob bregovih Save in Drave, marveč so dosegle brez vseh umetnih kanalov že vardarsko dolino. Da se to prepreči, se je pojavila v vzhodnih krajih misel, da bo treba vse naše reke zaježiti na meji med Dravsko in Savsko banovino in jih usmeriti proti severu. Tako bomo dobili tudi hitrejšo in cenejšo zvezo z Gradcem in Dunajem, ki bo šla kar po vodi in se ne bo treba več z avtomobili voziti med Ljubljano, Gradcem in Dunajem.

Žolčni kotiček

Ema

se tebi

je želja

spolnila,

v zemlji

domači

da truplo

leži!

Urednik

žolčnega kotička

